

Notat

Til: Dekanmøtet

Fra: Studieavdelingen

Sakstype: Diskusjonssak

Møtedato: 12. juni 2024

Notatdato: 6. juni 2024

Saksansvarlig: Hanna Ekeli

Saksbehandler: Kristin Fossum Stene

Kvalitetsmidler i utdanning

Bakgrunn

Et av hovedmålene i UiOs utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet (KD) for perioden 2023-26 er å utvikle fremragende utdanningstilbud og utdanningsmiljøer ved alle fakulteter. Et kontinuerlig innovasjonsarbeid innen nye undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er nødvendig for å nå dette målet.

Den nasjonale ordningen med sentre for fremragende utdanning (SFU) er lagt ned fra 2024. Andre støtteordninger forvaltet av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) fases også ut. Midlene er fordelt til institusjonene, slik at disse selv kan gjøre nødvendig utviklingsarbeid. UiO har derfor fått en varig rammetildeling på 4,8 millioner for å styrke arbeidet med utdanningskvalitet.

De 4,8 millionene som er tildelt for 2024 er ennå ikke brukt. Vi foreslår at de fordeles over de kommende tre årene, tilsvarende 1,6 millioner per år. I tillegg vurderer UiO at det er behov for å legge inn egne midler tilsvarende 0,6 millioner per år. Forslagene i dette notatet innebærer dermed at det fordeles 7 millioner i hvert av årene 2025, 2026 og 2027 til arbeidet med utdanningskvalitet. Senest i fordelingen for 2028 vil universitetsledelsen komme tilbake til videre aktiviteter og finansieringen av disse.

Oversikt over eksisterende sentre og støtteordninger

I dette kapittelet beskriver vi status for relevante kompetansemiljøer og støttetjenester ved UiO, og hvordan disse kan styrkes i en helhetlig satsing på kvalitetsutvikling av undervisnings-, lærings- og vurderingsformer. Universitetsledelsen har fått innspill til arbeidet fra sentrene for fremragende utdanning og fra LINK. Disse innspillene er tatt med i vurderingen av forslaget til fordeling som legges frem her.

LINK – Senter for læring og utdanning

LINK ble etablert av universitetsstyret i møte 4/2017 og evaluert i 2019. Dagens organisering og styringsreglement ble vedtatt på møte 6/2020. Her vedtas det blant annet at LINKs formål er det følgende:

- UiO skal være en fremragende utdanningsinstitusjon. LINK skal bidra til å nå UiOs strategiske mål og ambisjoner for utdanning, læringsmiljø og kunnskap i bruk.
- LINK skal gjøre dette gjennom universitetspedagogisk kvalifisering, systematisk arbeid med utdanningskvalitet og utvikling av gode digitale omgivelser for undervisning og læring. Senteret skal samarbeide tett med fakultetene i deres kvalitetsarbeid og har et særlig ansvar for å sikre god kunnskapsdeling.
- LINK skal ha en sterk faglig forankring, basere sine aktiviteter på forskning og benytte forsknings-, innovasjons- og utviklingsaktiviteter for å nå UiOs strategiske mål.

Sentre for fremragende utdanning

Status som senter for fremragende utdanning (SFU) ble tildelt akademiske miljøer som kunne vise til fremragende kvalitet og innovative praksiser innen utdanning, med planer for videreutvikling og innovasjon, og hvor formidling av resultater og kunnskap var en viktig forutsetning. UiO har hatt fem sentre:

- Senter for fremragende lærerutdanning (ProTed) fra 2015 til 2022 (UV)
- Senter for beregningsorientert realfagsutdanning (CCSE) fra 2016 (MN)
- Senter for bærekraft i helseutdanningene (SHE) fra 2020 (MED)
- Senter for erfaringsbasert juridisk læring (CELL) fra 2020 (JF)
- Senter for tverrfaglig utdanning (INT-ED) fra 2023 (samarbeid mellom MN, SV og HF)

I tillegg deltar UiO i Senter for Integriert Geovitenskapelig utdanning (iEarth) fra 2020, koordinert av Universitetet i Bergen (UiB).

Den nasjonale ordningen fases nå ut, men eksisterende sentre kan fullføre perioden. Sentre som nærmer seg utløpet av tildelingsperioden sin har kunnet søke forlenget status i ett år uten friske midler fra HK-dir. Ved UiO har CELL og SHE gjort dette og mottar derfor 800.000 kr i årlig støtte fra universitetsstyret inntil sentrenes SFU-status avsluttes i desember 2026. CELL, SHE og iEarth har levert et notat med tanker om videre utvikling av arbeidet med kvalitet ved UiO og videreføring av dette arbeidet etter avslutning av SFU'ene.

Fakultetene må vurdere hvordan kompetanse og erfaring fra SFU-ene kan videreføres lokalt ved egen enhet etter at SFU-prosjektene avsluttes. Det er naturlig at noe av dette vil kunne videreføres i tilknytning til de lokale pedagogiske støtteenheter (se under).

Lokale pedagogiske støtteenheter

Flere fakulteter har etablert lokale støtteenheter for utdanning:

- [KURT](#) – Kompetansesenter for undervisning i realfag og teknologi (MN)
- [HELP](#) – Enhet for helsevitenskapelig pedagogikk (MED)
- [HF:Studio](#) (HF)
- [Læringsnettverket Eilin](#) (SV)
- [IDEA](#) Innovasjon og digitalisering i utdanning (UV)

Noen av enhetene har et bredt mandat for å støtte kvalitetsutvikling i utdanningstilbudet ved eget fakultet og er i hovedsak etablert gjennom fakultetenes egne prioriteringer. For andre har såkornmidler fra Strategisk koordineringsorgan for IT i utdanningen (SK-ITU) vært sentralt for etableringen.

Et av utgangspunktene for å etablere støtteenhetene var behovet for støtte til ulike former for digitalisering av undervisningen. De lokale pedagogiske støtteenhetene er i dag av ulik størrelse og har ulik kompetanse. De er forankret i virksomheten lokalt, og fakultetene har hovedansvaret for finansiering av aktiviteten. Et av prinsippene for tildeling av midler fra SK-ITU var at fakultetene selv skulle forplikte seg til en langsiktig finansiering.

Pedagogisk akademi

Etter en pilotfase etablerte UiO i 2023 en varig meritteringsordning for utdanningsfaglig kompetanse. Til sammen er det utnevnt 24 meritterte utdannere. Som medlemmer av Pedagogisk akademi, skal de meritterte utdannerne bidra til å styrke det kollegiale fellesskapet rundt undervisningsaktivitetene ved UiO, fremme nytenkning rundt organisering og gjennomføring av undervisning, og bidra til kunnskapsutvikling på undervisningsområdet. Pedagogisk akademi er en viktig ressurs i videreutviklingen av utdanningskvaliteten ved UiO, og ved flere fakulteter har meritterte utdannere en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet.

Forslag til bruk av kvalitetsmidler utdanning

Utdanningskomiteen diskuterte i mars en mulig innretning på bruken av kvalitetsmidlene. Komiteen mente at satsingsmidlene bør brukes fagnært og være tett koblet til fakultetenes virksomhet. Det må sikres at satsinger kommer til direkte nytte i å styrke kvaliteten der undervisningen gis. Det er viktig at det etableres et godt samarbeid mellom de lokale støtteenhetene og LINK, slik at den samlede kompetansen kan utnyttes optimalt.

Utdanningskomiteen fremhevet tre prioriterte områder som var viktige for den videre satsingen på utdanningskvalitet. Vi anbefaler derfor å fordele midlene på disse tre områdene og vil i det følgende forklare nærmere hva som ligger til grunn for hvert punkt:

- 1) Pedagogisk kompetanse for midlertidig ansatte
- 2) Mer robuste lokale støtteenheter for pedagogisk utvikling i samarbeid med LINK
- 3) Såkornmidler til kvalitetsprosjekter

Rammen for kvalitet i utdanning i 2025 er på 4,8 mill. kroner. De tildelte midlene i 2024 er foreløpig ikke besluttet satt i aktivitet. Det foreslås derfor at ubrukte midler fra 2024 overføres til 2025 for å finansiere de foreslåtte aktivitetene. I tillegg foreslås det for universitetsstyret en ytterligere økning på 600.000 kroner i perioden 2025-2027. Samlet er det da tilgjengelig 10,2 mill. kroner neste år.

Forslaget går ut på å fordele 7 mill. kroner i 2025, de resterende midlene, 3,2 mill. kroner skal bidra til å finansiere midlertidige tiltak i 2026 og 2027. Tiltakene som beskrives i notatet er dels av varig karakter (3,2 mill. kroner) og dels midlertidige tiltak som går over tre år 3,8 mill. kroner i i perioden 2025-2027).

Det vises for øvrig til tabell med oppsummering og periodisering under punktet Konklusjon.

1 Pedagogisk kompetanse for midlertidig ansatte

For fast vitenskapelig ansatte er det krav om pedagogisk basiskompetanse. Midlertidig ansatte har ikke det samme kravet om pedagogisk kompetanse. UiO har likevel i lengre tid tilbudt kurs også for ph.d.-kandidater

og postdoktorer. Rektoratet har i styringssignaler til LINK understreket at det skal eksistere et tilbud også for midlertidig ansatte.

LINK tilbyr et opplæringsopplegg som omfatter 200 arbeidstimer og som nylig er redesignet. For midlertidig ansatte er det behov for et forenklet og fagnært opplæringsopplegg som senere kan innpasses i de 200 timene hvis den ansatte får fast stilling eller ønsker å kvalifisere seg for en undervisningsstilling ved UiO. LINK/IPED har begrenset med ressurser til å tilby opplæring til denne gruppen i dag. Dersom kvalitetsmidler for utdanning skal benyttes til å styrke dette tilbudet, er det viktig at midlene brukes effektivt og fagnært.

Forslaget innebærer å tilsette en universitetspedagog ved LINK, som får ansvar for å etablere og drifte et opplæringstilbud i tett samarbeid med ressurspersoner på fakultetene. Tilbudet må være koordinert med den ordinære opplæringen i pedagogisk basiskompetanse. OD og TF ikke har egne støtteenheter, og må i en slik løsning få støtte direkte fra LINK.

LINK	1.000.000 (ett årsverk)	Varig
MED, JF, MN, HF, SV, UV	200.000 hver, til sammen 1.200.000	Varig
Totalsum	2.200.000	Varig

2 Mer robuste lokale støtteenheter for pedagogisk utvikling i samarbeid med LINK

Noen av de lokale støtteenheter har et bredt mandat. Andre ble til som en konsekvens av pandemien og behovet for støtte til digitalisering av undervisningen. Behovet for støtte har økt, ikke minst på grunn av fremveksten av kunstig intelligens. Behovet for utvikling og kapasitet på dette feltet vil sannsynligvis øke fremover.

De lokale pedagogiske støtteenheter er av ulik størrelse. De er etablert gjennom en kombinasjon av egne satsingsmidler på fakultetene og spesifikke prosjektmidler fra SK-ITU. Med tanke på betydningen av fagnært støtte i kvalitetsarbeidet, bør det satses videre på en utvikling av en «hub-node»-modell, hvor LINK kan fungere som en koordinerende enhet i et nettverk av støtteenheter.

Det er et premiss at de lokale støtteenheter er godt forankret i virksomheten lokalt, og fakultetene bør derfor ha hovedansvaret for finansiering av aktiviteten. Universitetsstyret kan imidlertid finansiere en andel av satsingen ved de lokale støtteenheter.

Det foreslår å setta av ett årsverk ved LINK som kan koordinere arbeidet på tvers av fakultetene og legge til rette for god utnyttelse av kapasitet og kompetanse. Samhandling med Pedagogisk akademi og SFU-ene skal inngå i løsningen. Det anbefales at fakultetene får en midlertidig tildeling til de pedagogiske støtteenheter i 3 år. I en slik løsning må OD og TF få støtte direkte fra LINK.

LINK	1.000.000 (ett årsverk)	Varig
MED, JF, MN, HF, SV, UV	300.000 hver, til sammen 1.800.000	Midlertidig
Totalsum	1.000.000 1.800.000	Varig Midlertidig

3 Såkornmidler til kvalitetsprosjekter

Fakultetene har de seneste årene hatt mulighet til å søke prosjektmidler for fleksibel utdanning og student-aktive læringsprosjekter gjennom HK-dir. Disse ordningene er nå lagt ned. SK-ITU lyser ut midler til utviklingsprosjekter for IT i utdanning. LINK er en støtteressurs for fakultetene som gjennom et dedikert antall konsultasjonsmidler per fakultet gir bistand til arbeidet med pedagogiske utviklingsprosjekter. I forbindelse med utnevning av meritterte utdannere tildeles fagmiljøet midler til lokalt utviklingsarbeid.

Såkornmidler til arbeidet med kvalitetsutvikling lokalt kan være viktig for å få i gang samarbeid. Bruk av såkornmidler må henge godt sammen med det arbeidet som gjøres innenfor de pedagogiske støtteenhetene og det må sikres effektiv søknadsbehandling. LINK kan få ansvaret for å forvalte en slik ordning. Rammer og søknadskriterier må utvikles i samråd med Utdanningskomiteen.

Pedagogisk akademi har per i dag begrenset med ressurser til faglig aktivitet og bør kunne søke om midler innenfor ordningen. Alternativt kan en mindre del av såkornmidlene settes av til akademiet (frikjøp o.l.).

Tilgjengelige ressurser vil være 2 000 000 kr per år for en periode på 3 år.

Utredning om organiseringen av støttefunksjonene

Parallelt med satsingen som foreslås, mener universitetsledelsen at det bør utredes hvordan støttefunksjonene for kvalitet i utdanning best kan organiseres ved UiO fremover. I dette arbeidet vil det være sentralt å avklare hvilken rolle LINK skal ha opp mot de pedagogiske støtteenhetene ved fakultetene, samt ordninger for samarbeid og arbeidsdeling mellom støttefunksjonene. Utredningen bør også si noe om videre arbeid med kvalitetsutvikling ved UiO etter at SFU'ene er avsluttet.

LINK har i dag ansvar for å levere universitetspedagogiske kurs til vitenskapelig ansatte ved UiO. Samtidig er det Institutt for pedagogikk (UV) som har arbeidsgiveransvar for de ansatte innenfor det universitetspedagogiske fag- og forskningsområdet. Dette er en utfordring for ressursplanlegging både ved LINK og UV, og må være et tema i utredningen. Dersom ressursplanleggingen ikke kan løses på en god måte gjennom samarbeidsavtaler, bør det vurderes om organisatoriske endringer er nødvendig.

Konklusjon

Universitetsledelsen foreslår at midlene fordeles slik i perioden 2025-2027:

- 1) Pedagogisk kompetanse for midlertidig ansatte: en varig tildeling på 2 200 000 kr.
- 2) Mer robuste lokale støtteenheter for pedagogisk utvikling i samarbeid med LINK: en varig tildeling på 1 000 000 kr samt en midlertidig tildeling på 1 800 000 kr i tre år.
- 3) Såkornmidler til kvalitetsprosjekter: en midlertidig tildeling på 2 000 000 kr i tre år.

Universitetsledelsen vil komme tilbake til videre aktiviteter og finansiering av disse fra 2028.

Oppsummert oversikt over tildeling og plan for disponering av kvalitetsmidler i utdanning

	2025	2026	2027	Sum
Til disposisjon				
Ubrukte midler overført fra 2024 (engangsmidler)	4 800			4 800
Årlig ramme	4 800	4 800	4 800	14 400
Styrking (midlertidig)	600	600	600	1 800
Sum til disposisjon	10 200	5 400	5 400	21 000
Tildeling av midler				
Styrking av LINK (varige midler)	2 000	2 000	2 000	6 000
Styrking av fakulteter (varige midler)	1 200	1 200	1 200	3 600
Styrking av fakulteter (midlertidig tiltak)	1 800	1 800	1 800	5 400
Såkornmidler - avsetning over tre år	2 000	2 000	2 000	6 000
Sum tildelt	7 000	7 000	7 000	21 000
Årlig saldo (+ er mindreforbruk, - er merforbruk)	3 200	-1 600	-1 600	0

Det skal i 2024 settes i gang en utredning av samarbeid og arbeidsdeling mellom LINK og de fakultetsvise støtteenheterne, herunder også ressursplanleggingsutfordringer mellom LINK og Institutt for Pedagogikk. Resultatet av denne utredningen vil tas med i vurderingen av videre aktiviteter og finansieringen av disse.